

Virksomhetsplan 2026

Skien kommune

INNLEDNING

Virksomhetsplanen legges fram som en samlet plan der alle kommunalområdene er innarbeidet. Den er først og fremst ment å gi et kortfattet og overordnet bilde av virksomheten i kommunalområdene og bygger på vedtatt handlingsprogram for 2026. Planen skal gi en samlet oversikt over politiske vedtak som skal følges opp i 2026, enten det er tiltak og verbalvedtak i handlingsprogrammet, eller andre politiske vedtak som skal følges opp videre. Det er ikke noen nye tiltak eller oppdrag i virksomhetsplanen ut over det som allerede er vedtatt.

Under **Oppdrag** i kommunalområdene oppsummeres følgende:

- Verbalvedtak – Vedtak fra handlingsprogrammet 2026 og evt restanser på vedtak fra tidligere handlingsprogram
- Andre politiske oppdrag – Restanser på andre politiske vedtak som krever videre oppfølging, sak til politisk nivå eller rapportering

Oversikten over **Tiltak** er de tallmessige økonomiplantiltakene som har et bevilget beløp eller et kutt knyttet til seg og som på en eller annen måte får innvirkning på virksomheten i 2026.

BUDSJETTRAMMER

	Regnskap 2024	Oppr. budsjett 2025	Økonomiplan 2026
Selskaper og annen felles drift	228 820	236 406	240 503
Kommunedirektør	12 419	10 243	9 741
Oppvekst	1 552 184	1 596 183	1 653 983
Helse og velferd	1 905 539	1 812 674	1 978 317
NAV	204 568	195 786	200 543
Organisasjon og Utvikling	279 948	280 655	279 847
VARF			
Byutvikling, drift og kultur	570 219	589 390	609 928
Tjenesteovergripende	-720 961	-650 800	-567 992
Sum bevilgninger drift, netto	4 053 734	4 070 536	4 404 870

I budsjettrammen for 2026 er alle økonomiplantiltak for året innarbeidet.

Listen over økonomiplantiltak vedtatt i HØP 2026-2029 vises med tallbeløp i egen tabell for hvert kommunalområde.

Noen av økonomiplantiltakene vil også kreve både planlegging og politisk behandling - særlig de som gjelder oppstart i økonomiplanperioden, men det vil også gjelde noen i inneværende år (2026). Statusbeskrivelse og rapportering på økonomiplantiltak vil inngå i tertialrapporteringene.

MÅL OG SATSINGSOMRÅDER

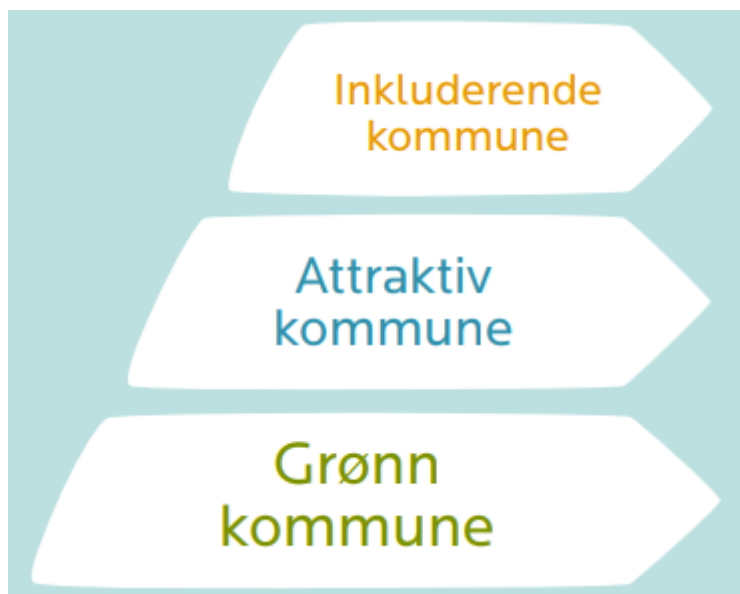
Skien kommunes visjon i Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt september 2022

“Den gode møteplassen”

Visjonen fanger essensen og synergien av våre tre satsingsområder - Grønn kommune, Attraktiv kommune og Inkluderende kommune. *Den gode møteplassen* er både et resultat av og en forutsetning for den grønne, attraktive og inkluderende byen.

SATSINGSOMRÅDER

De tre satsingsområdene skal være bærende for, og den røde tråden gjennom Handlingsprogram og økonomiplan. Alle satsingsområdene gjelder for alle kommunalområdene og på tvers av disse. Det innebærer at en må jobbe felles og tverrsektorielt for å nå mål.

Nedenfor vises hovedmålene fra kommuneplanens samfunnsdel på de tre satsingsområdene.

MÅL OG SATSINGER

Hovedmål

Den attraktive kommune har boliger som dekker alles behov

Den attraktive kommune har et mangfoldig næringsliv som skaper nye jobber

Den attraktive kommunen har et vakkert og levende sentrum

Den grønne kommunen minimerer forurensning og avfall

Den grønne kommunen omstiller seg til et lavutslippssamfunn

Den grønne kommunen styrker naturmangfoldet, matjord og friluftsområder

Den inkluderende kommunen er en aldersvennlig kommune som fremmer deltakelse og livskvalitet

Den inkluderende kommunen er en kommune der alle har tilbud om arbeid eller aktivitet som skaper mening, tilhørighet og mestring

Den inkluderende kommunen er en kommune der barn er trygge og vokser opp som robuste individer

MEDARBEIDERE

I 2024 reviderte Skien kommune sin arbeidsgiverpolitikk og definerte der følgende fire innsatsområder:

- Gode ledere som fremmer utvikling

- Gode medarbeidere og godt arbeidsmiljø
- Utvikle og beholde medarbeiderne våre
- Rekruttere og kvalifisere riktig kompetanse

Arbeidsgiverpolitikken har som hensikt å sette retning for kommunens arbeid samt bidra til at kommunen møter dagens og fremtidens utfordringer på en god og hensiktsmessig måte.

Årsverk i Skien kommune per utgangen av 2025 er 3.717 årsverk mot 3.803 årsverk per utgangen av 2024

OVERORDNEDE ØKONOMISKE MÅLSETTINGER

De overordnede målsettingene og de finansielle måltallene som ble fastsatt i forrige økonomiplan videreføres og legges til grunn for planperioden.

1. Driftsbalanse i kommunalområdene

- Ambisiøse, men realistiske budsjettammer
 - Budsjettammene i økonomiplanen forutsetter at kommunalområdene gjennomfører til dels betydelige omstillingstiltak, herunder strukturendringer som følger av LDIP som ble lagt fram høsten 2024 og vedtak i tilknytning til denne i 2025

På sikt vil ikke strukturendringene i gjeldende LDIP være tilstrekkelig, noe som innebærer fortsatt forbedrings- og effektiviseringsarbeid.

- Omfordeling i/mellom kommunalområdene som følge av demografiske endringer

2. Unngå bruk av fond til løpende drift

3. Finansielle måltall

- Netto driftsresultat skal over tid utgjøre minst 1,7 prosent av driftsinntektene. Med den økonomiske situasjonen Skien kommune har per nå er et realistisk mål å bygge seg opp mot netto driftsresultat på 1,7 prosent innen 2029
- Disposisjonsfond skal utgjøre minst 8 prosent av driftsinntektene
- Det samlede lånegjeldsnivået skal over tid ikke overstige 80 prosent av kommunens driftsinntekter. Dette finansielle måltallet vil imidlertid være krevende å opprettholde når investeringene i sentralrenseanlegget øker betydelig fra og med 2029.

Finansielle måltall - i % av brutto driftsinntekter	Måltall	Handlingsprogram 2026
Netto driftsresultat	1,7%	1,0 %
Disposisjonsfond	8%	14,1 %
Netto lånegjeld	80%	86,8 %

RAPPORTERING

Tertialrapport legges fram for utvalg, formannskap og bystyre per 30. april og 31.august. Disse vil normalt komme til politisk behandling i mai/juni og september/oktober. I tertialrapportene skal det rapporteres på

- oppfølging av tiltak i økonomiplanen
- sykefravær
- status på gjennomføring av politiske vedtak
- status på investeringene
- andre rapporteringer, herunder rapportering i henhold til politiske bestillinger

I tillegg gjennomføres det jevnlig intern økonomioppfølging og rapportering fra enhetsleder til overordnede administrative ledernivåer. Her oppsummeres og rapporteres status og prognoser for den løpende driften.

I budsjettvedtaket for 2025 ble det vedtatt at «det skal utarbeides en månedlig rapport som presenteres for formannskapet og utvalgene. Tertialrapport fortsetter som før». Dette innebærer at den løpende økonomioppfølgingen styrkes gjennom månedlige statusrapporter, mens tertialrapportene fortsatt skal gi en mer helhetlig og fordypet gjennomgang av økonomien.

I tertialrapportene skal det også fremlegges rapportering opp mot finansreglementet, herunder vurderinger av likviditet, gjeldsutvikling, finansforvaltning og etterlevelse av rammer og fullmakter.

Det vil i løpet av våren 2026 legges frem en egen sak for politikken med mål om reduksjon i det lokale styringstrykket. I forbindelse med dette arbeidet vil det også bli sett på innholdet og rapporteringen i tertialrapportene ifht lovmessige krav og hva som eventuelt kan tas ut som rapporteres andre steder eller lignende.

De månedlige statusrapportene til utvalgene og formannskapet skal inneholde:

- Resultat hittil i år, inkludert årsprognose målt mot vedtatt årsbudsjett
- Rapportering på sykefravær, både samlet og fordelt på kommunalområdene
- Status for fremdrift, økonomi og prosjektgjennomføring for de største investeringsprosjektene

Rapporteringene gjennomføres som presentasjon i møte for utvalgene og formannskapet. Presentasjonen legges deretter som dokument i møteprotokollen. Denne løsningen sikrer at

- Saksbehandlingsfrister ikke begrenser muligheten til å presentere oppdaterte og kvalitetssikrede situasjonsbilder og prognoser.
- Beslutningstakerne (utvalgene og formannskap) får den mest aktuelle informasjonen ved hvert rapporteringstidspunkt.

Foreløpig plan for rapportering i 2026 er som følger (med forbehold om endringer):

Per dato	Måned	Tertial	Utvalg *	Formannskap	Bystyret

Virksomhetsplan 2026

Januar					
Februar	x		10-12.03	24.03	09.04
Mars	x		14-16.04	21.04	07.05
April	x		19-21.05	26.05	
April		x		09.06	18.06
Mai	x				
Juni					
Juli	x		25-27.08	08.09	
August		x	22-24.09	29.09	15.10
September					
Oktober	x		02.-05.11	17.11	
November					
Desember					

* Økonomirapporteringen vil bli avtalt med utvalgene basert på erfaringene fra rapporteringen i 2025.

10 Kommunedirektør

Økonomiplantiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Konkurransetsettinger og samarbeidstiltak	-1 500	-2 500	-2 500	-2 500
Økt driftsramme beredskap	600	600	600	600
Total	-900	-1 900	-1 900	-1 900

20 Oppvekst

Beskrivelse av virksomheten

Kommunalområdet omfatter 20 kommunale barnehager, 13 barneskoler og 6 ungdomsskoler. Spesialpedagogisk enhet (SPE) omfatter Den røde skolen, Enggrav barnehage og spesialskole, Svanen og SPE Hestehaugen som tilbyr individuelt tilrettelagt opplæring (tidligere skoleprosjektene). Skoleåret 2025/2026 er skoleprosjektet ved Klovholt videreført.

Voksenopplæringen og Kulturskolen gir pedagogisk tilbud til barn og voksne.

PPT, Fagenheten, forebyggende helse og Barnevernet er sentrale tjenester for barn og unge.

PPT har et to-delt oppdrag: Sakkyndig instans for spesialpedagogiske tjenester, og å bistå barnehager og skoler med systemarbeid og organisasjonsutvikling på feltet. Fagenheten utøver spesialpedagogisk hjelp til barn i barnehagealder.

Forebyggende helsearbeid yter helhetlig helsehjelp til gravide, barn, ungdom og deres familier i tillegg til arbeid med vaksinasjon og smittevern. Tjenesten tilbyr lavterskel universell helsehjelp samt målrettet helsehjelp til grupper i risiko og på indikasjon ved behov. Helsestasjon- og Skolehelsetjenesten omfatter helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjonene, barnehager, grunnskoler og videregående skoler i kommunen.

Barneverntjenesten er en lovpålagt tjeneste med rettighetsfestede tiltak til barn og unge, og har en viktig oppgave i å sikre at barn og unge som lever under skadelige forhold får hjelp, beskyttelse og omsorg. Tjenesten består av følgende team; Mottak- og undersøkelsesteam, Oppfølging barn, Oppfølging ungdom og ettervern, Team for familiebaserte hjelpetiltak og tilsyn, Fosterhjemsteamet og til slutt Team for enslige mindreårige flyktninger.

Årsverk i Oppvekst per utgangen av 2025 er 1.413 årsverk mot 1.455 årsverk per utgangen av 2024

Budsjettramme i kommunalområdet

	Regnskap 2024	Oppr. budsjett 2025	Økonomiplan 2026
Oppvekst	1 552 184	1 596 183	1 653 983

Utfordringsbilde

Kommunalområdets største utfordringer de kommende årene er:

- Kommunalområdet er sterkt presset av lovverk, individuelle rettigheter og et dokumentasjonspress
- Færre barn og elever gjør at kommunen fortsatt må analysere behov og kapasitet i barnehager og skoler
- Heve kompetansen for forebygging av vold og trusler
- Rekruttering til oppvekstsektoren
- Redusere sykefraværet ytterligere

Dette skal vi oppnå

I temaplanen gir følgende strategier rammer for arbeidet i oppvekst i den kommende planperioden:

- Vi skal skape utviklingsorienterte profesjonsfellesskap gjennom økt samarbeid og kompetanseheving.
- Vi skal skape trygge læringsmiljøer med en god balanse mellom mestring og utfordringer.
- Vi skal ha fokus på lek og utforskning i læringsmiljøene.
- Vi skal sikre en aktiv, praktisk og variert opplæring som oppleves relevant.
- Vi skal involvere barn og elever i større grad i beslutningsprosesser.
- Vi skal ha enheter som setter seg ambisiøse mål med tydelige indikatorer for progresjon.

- Vi skal åpne opp og utvikle områder i nærmiljøet slik at de blir gode sosiale møteplasser, som gir inkluderende lavterskeltilbud til barn og unge i hele kommunen.
- Vi skal etablere arenaer som legger til rette for at barn, unge og deres foresatte, ansatte i Oppvekst og andre aktører kan møtes for sammen å finne de gode løsningene.
- Vi skal ha et systemfokus som utgangspunkt når hjelp og støtte til barn og unge utvikles.

Dette skal vi jobbe med

Temaplanen for oppvekst gir en innramming for arbeidet i planperioden. Temaplanen er delt inn i tre hovedområder:

- Framtidens læring
- Inkludering og deltakelse
- Spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Følgende delmål er gjeldende:

- Alle barn og unge opplever læringsarenaer kjennetegnet av mestring, trivsel, faglig og sosial utvikling.
- Alle elever skal ha faglig progresjon.
- Alle skoler skal ha positiv resultatutvikling over tid.
- Alle barn og unge opplever å ha en meningsfull hverdag og fritid.
- Skien kommune deltar i forpliktende samarbeid med gravide, barn og unge, foresatte, frivilligheten og andre aktører.
- Alle barnehager og skoler skal være demokratibyggende arenaer der demokratiet leves, utvikles og legitimeres.
- Samhandlingene skal foregå der barn og foresatte er.
- Flere barn og unge får sitt barnehage- og skoletilbud i det ordinære fellesskapete til barn og unge utvikles.

Økonomiplantiltak

Her er tatt med de tiltakene som på en eller annen måte får innvirkning på virksomheten i 2026:

(evt. lime inn tabell om den automatiske tabell over økonomiplantiltak ønskes å redigeres)

Økonomiplantiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Demografikonsekvenser barnehage	-6 800	-12 900	-20 800	-20 000
Demografikonsekvenser Forebyggende helse	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Demografikonsekvenser skole	-8 000	-9 200	-14 800	-23 800
Digitale lisenser i skole	-250	-600	-600	-600
Effektiviseringstiltak i kommunalområdet	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Generell styrking Oppvekstsektorens ramme	2 000	2 000	2 000	2 000
LDIP: Sammenslåing Bølehøgda og Buer skoler	0	-2 250	-4 500	-4 500
Miks videreføres innenfor kulturskolens budsjettamme	-850	-850	-850	-850
Redusert makspris barnehage fra høst 2025	22 779	22 779	22 779	22 779
Søkbare midler vold og trusler i skolen	-500	-500	-500	-500

Virksomhetsplan 2026

Tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Velkomstklassene - ekstra ressurser vår 2026 pga høye bosettingstall 2024-2025	1 800	0	0	0
Vold trussel skole	1 000	0	0	0
Økte utgifter skoleskyss pga økte kollektivpriser	550	1 250	1 250	1 250
Total	6 729	-5 271	-21 021	-29 221

Oppdrag

Oppdrag

Løpende statusbeskrivelse

5-årsklubben – trygg overgang til skole 	Forsøkes igangsatt som en del av områdesatsingen på Gulset.
Evaluerer 4-årskontroll	Politisk sak til UOPP i løpet av 2026.
Foreldreskole	Verbalforslag desember 2024. Politisk sak i løpet av høsten 2026.
Forvaltningsrevisjon - Skolemiljø og arbeid mot vold og trusler	Skriftlig rapport til kontrollutvalget innen 1. april 2026. Orientering til utvalg for oppvekst gis deretter.
Framtidig lokasjon Svanen	Tiltaket er en del av LDIP og omtales nærmere i forbindelse med revisjonen av planen.
Lisenskostnader og innkjøpsavtaler	Skien kommune deltar fra 2026 i BRUK som vil si en løsning for Bruksbasert betaling av digitale læringsressurser. Gjennom denne tjenesten kan skoleeiere, og andre aktører i kommunene og fylkeskommunene som har behov for læremidler, betale ut fra den reelle bruken av tjenestene.
Pilot Fagenheten	PILOT gjennomføres barnehageåret 2025-2026. Evaluering legges frem for politisk behandling i løpet av 2026.
Praktisk undervisning	En prosjektgruppe har kartlagt behov og innramming av arbeidet. Tiltak igangsettes i løpet av 2026.
Samlokalisere Buer og Bølehøgda skoler	Entreprenør til samspillfase valgt desember 2025. Konkretisering av prosjektet med politisk behandling forventes innen høsten 2026. Framdriftsplan for prosjektet legger opp til at skolen står klar til skolestart 2027.
Tilbud til elever med stort læringspotensial 	Vurderes i løpet av 2026. Betingelser at det er interesse fra abdre kommuner.

Oppdrag: 5-årsklubben – trygg overgang til skole

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Administrasjonen bes se på muligheten for å etablere en «5-årsklubb» etter modell fra Strømsø i Drammen for barn som skal begynne på skolen kommende år. Tiltaket kan bidra til å styrke båndene mellom barna, skape trygghet og bygge fellesskap før skolestart. Ordningen utvikles i samarbeid mellom

barnehager, skoler og frivilligheten, og legger til rette for aktiviteter som fremmer lek, læring og sosial tilhørighet. Det anbefales at man søker å gjennomføre tiltaket der det er mulig, og innenfor eksisterende rammer eller med ekstern finansiering.

Oppdrag: Evaluere 4-årskontroll

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret ber om en evaluering til UOPP av hvordan 4- års-kontrollen på helsestasjonen fungerer i dag. Det ønskes også svar på om det kan være muligheter for at barn som ikke får gjennomført 4 års kontrollen på helsestasjonen kan få gjort dette i samarbeid med barnehage og foresatte.

Oppdrag: Foreldreskole

Område: Skien kommune

Tekst fra økonomiplan:

Administrasjonen oppfordres til å, i løpet av første del av økonomiplanperioden, utarbeide tilbud om Foreldreskole for 1. og 8.trinn for å styrke skole-hjem samarbeidet

Område: Oppvekst

Tekst fra økonomiplan:

Administrasjonen oppfordres til å, i løpet av første del av økonomiplanperioden, utarbeide tilbud om Foreldreskole for 1. og 8.trinn for å styrke skole-hjem samarbeidet

Oppdrag: Forvaltningsrevisjon - Skolemiljø og arbeid mot vold og trusler

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Pkt. 1

Bystyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten om "Skolemiljø og arbeid mot vold og trusler" til orientering. Bystyret ber kommunedirektøren om at følgende anbefalinger følges opp:

- sørger for mer systematisk oppfølging a skolenes forebyggende arbeid med skolemiljø og aktivitetsplikten
- sikrer at krav til dokumentasjon av delpliktene er ivaretatt
- sikrer at trygghetskartlegginger og opplæringstiltakene blir fulgt opp ute på skolene
- sikrer at systemet med å melde fra om vold og trusler/uønskede hendelser fungerer, og at ansatte får oppfølging.

Pkt. 2

Kontrollutvalget ber om at kommunedirektøren gir skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget innen 1. april 2026 om hvordan anbefalingene er fulgt opp, og som deretter sendes videresendes bystyret.

Pkt. 3

Bystyret ber med bakgrunn i anbefalingene i Forvaltningsrevisjonens rapport, oppvekstadministrasjonen våren 2026 orientere Utvalg for oppvekst hvordan de konkrete anbefalingene har blitt fulgt opp.

Bystyret ber oppvekstadministrasjonen påse fortløpende kompetansedeling mellom de ulike skolene, og på den måten sikre gode rutiner i arbeidet med å forebygge vold og trusler.

Pkt. 4

Saken sendes til fagutvalget - Uopp for, i denne omgang, å sluttbehandles der.

Oppdrag: Framtidig lokasjon Svanen

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

SPT Svanen skole skal gi et tilbud til barn fra 5. -10. klasse. Ordningen skal evalueres etter 1-2 år med henblikk på å se om det er nødvendig å innlemme enkelt-elever med spesielle behov fra tidligere skoleår. Oppvekstutvalget sammen med skoleadministrasjon og ny fagenhet skal avklare Svanens fremtid ift nåværende lokasjon og en lokasjon som mulig kan etableres nærmere sentrum avklares.

Oppdrag: Lisenskostnader og innkjøpsavtaler

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

UOPP viser til bystyrevedtak som ble fattet i budsjettbehandlingen for 2025. "Det er satt av betydelige summer for lisenser til PCer og MS Office til barnehagene som blir belastet driftsbudsjettet for den enkelte enhet. Bystyret støtter administrasjonens påbegynte gjennomgang av alle avtaler i Oppvekstområdet der man bl.a. vurderer om det er andre enn den enkelte enhet som skal dekke lisenskostnadene samt alle inngåtte innkjøpsavtaler må reforhandles"

Oppdrag: Pilot Fagenheten

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Et sterkt og godt fagmiljø er viktig for Fagenheten. Samtidig har erfaringer fra andre kommuner vist at ved en dreining slik piloten skal teste ut, har bidratt til en mer systemrettet og allmenn-pedagogisk måte å jobbe på. Det igangsettes derfor en pilot i 2-4 barnehager med en varighet på et år. I piloten inngår både kommunale og private barnehager.

Oppdrag: Praktisk undervisning

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret støtter administrasjonens forslag om låneopptak på kr. 5 millioner pr. år for å finansiere tilpasning til mer praktisk undervisning i ungdomsskolene. Administrasjonen bes vurdere om også barneskolene kan innlemmes i denne ordningen.

Det bes om en vurdering på om en mer praktisk skole også kan gjøre noe med elevenes motivasjon, med den effekt at antall tilfeller av vold og trusler reduseres, og om det kan tilrettelegges for mer praktisk undervisning også i lavere skoletrinn.

Oppdrag: Samlokalisere Buer og Bølehøgda skoler

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bølehøgda skole - Sirius har et unikt og inkluderende skolemiljø som søkes videreført under ny organisering, der det skal legges betydelig vekt på et tett og godt samarbeid mellom Siriuselevne avdeling Enggrav og Buer skole. Bygningsplanlegging må ta høyde for at samarbeid og interaksjon mellom skolene blir slik at barna på Sirius fortsatt skal dele skolehverdag med barna i den ordinære skolen.

Oppdrag: Tilbud til elever med stort læringspotensial

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Administrasjonen bes se på om vi kan utvide og allokere ressurser til Vitensenterets pilot for elever med stort læringspotensiale.

30 Helse og mestring

Beskrivelse av virksomheten

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i Skien, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Helse og mestring som er områdets nye navn fra 1. januar 2026 har et ansvar som omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.

Kommunalområdet organiserer nødvendig hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, og fastlegeordningen sikrer nødvendig utredning, diagnostisering og behandling for kommunenes innbyggere.

Årsverk i Helse og Mestring per utgangen av 2025 er 1.639 årsverk mot 1.672 årsverk per utgangen av 2024

Budsjettramme i kommunalområdet

	Regnskap 2024	Oppr. budsjett 2025	Økonomiplan 2026
Helse og mestring	1 905 539	1 812 674	1 978 317

Utfordringsbilde

Til tross for gode forutsetninger, står Skien kommune overfor betydelige utfordringer. Kommunen skiller seg negativt ut på flere levekårs- og helseindikatorer sammenlignet med landet for øvrig. Det er særlig utfordringer knyttet til psykisk helse, sosial ulikhet og helserelatert atferd. En stor andel av innbyggerne står utenfor arbeidslivet, og enkelte grupper har lavere tilgang til helsefremmende ressurser. Det er også en høyere andel som mottar behandling for psykiske lidelser enn landsgjennomsnittet, noe som henger sammen med levekår og sosial tilhørighet.

I tillegg er det behov for å styrke innsatsen for å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller, og sikre tilgang til helsefremmende omgivelser, fysisk aktivitet og gode kostholdsvaner. Kommunen har et særlig ansvar for å legge til rette for trygge oppvekstvilkår, forebygge vold og rusrelaterte helseskader, og fremme god helse gjennom hele livsløpet. For å møte disse utfordringene kreves det en helhetlig og tverrfaglig innsats, der helse- og mestringstjenestene samarbeider tett med andre kommunalområder, frivillig sektor og innbyggerne selv.

Våre innbyggere har høye forventninger til kommunale helse- og mestringstjenester. For at vi skal ivareta de som trenger det mest, blir det nødvendig å foreta prioriteringer i tråd med *Prioriteringveilederen* utgitt av Helsedirektoratet i 2025.

Helsesektoren over hele landet opplever at det er vanskelig å rekruttere kompetent personell til ulike yrkesgrupper. Dette blir godt beskrevet i NOU "Tid for handling". Kommunalområde har et høyt sykefravær, som igjen forsterker utfordringsbilde knyttet til kompetanse og tilgjengelig personell

Dette skal vi jobbe med

Verdier og ledelse

Det er et pågående arbeid med organisasjonsendringer og strukturendringer innenfor alle områder i kommunalområdet. Gjennom planlagte strukturendringer beskrevet i LDIP, vil vi i 2026 etablere tilbud vi ikke har fra tidligere. Dette gir oss flere muligheter for å individuelt tilpasse innsatsen til den enkelte innbygger. Organisasjonsendringene vil gi oss gevinster i form av mer styringskraft og nærledelse.

Tilby tjenester på riktig nivå i innsatstrappa

Skien kommune har tatt i bruk *innsatstrappa*, en tolvtrinnsmodell som illustrerer nivåene i tjenestetilbudet – fra helsefremmende og forebyggende innsats til spesialiserte institusjonstjenester. Målet er å yte tjenester på lavest mulig innsatsnivå, slik at innbyggerne kan bruke egne ressurser og leve aktive liv så lenge som mulig. Helse og mestring skal jobbe videre med tiltak som støtter opp under denne modellen. For eksempel vil styrking av helsefremmende nærmiljøer, eksempelvis Tømmerkaia, tidlig innsats og lavterskel psykisk helsehjelp bidra til å holde innsatsen på de laveste trinnene i innsatstrappa. Forsterket hjemmetjeneste utvikles i sin nåværende form og tjenesten dreies for å styrke sykepleierressursene. Avlastningstilbudet styrkes for å avlaste pårørende til hjemmeboende eldre.

Kompetanse og utvikling

Samtidig vil tiltak som kompetanseheving, digitalisering og tverrfaglig samarbeid sikre at ressursene brukes der de gir størst nytte, og at alvorlige behov fanges opp og håndteres på riktig nivå. Ved å kombinere innsatstrappa med prioriteringskriterier, legger kommunen til rette for en helhetlig og rettferdig tjenesteutvikling – der både innbyggernes behov og samfunnets bærekraft ivaretas.

Kommunikasjon

Klare forventninger og tydelige forventningsavklaringer er avgjørende for å sikre oppslutning om nye tiltak. Helse og mestring legger stor vekt på god kommunikasjon rundt valg av løsninger, slik at innbyggerne forstår både sammenhengen og den retningen vi ønsker å bevege oss i. Tiltakene skal bidra til at kommunen leverer tjenester som er faglig forsvarlige og bærekraftige over tid.

I tråd med den nasjonale prioriteringsveilederen skal vurderinger av behov og innsatsnivå baseres på tre hovedkriterier: **nytte**, **ressursbruk** og **alvorlighet**. Dette innebærer at kommunen må prioritere tiltak som gir størst mulig helsegevinst for den enkelte og for samfunnet, samtidig som ressursene brukes effektivt og målrettet.

Videre arbeider vi med oppfølging av tiltakene som er beskrevet i mulighetsstudien innen habiliteringsfeltet, som Utvalget for helse og velferd blir orientert om i november.

Økonomiplantiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Basistilskudd lege, økte satser	4 900	4 900	4 900	4 900
Crux Tilja oppfølgingssenter	1 468	1 468	1 468	1 468
Drift av utvidet Lyngbakken (64 pl) inkl forsterkede avdelinger	73 000	82 800	82 800	82 800
Drift legevaktbil fra høst 2025	2 900	2 900	2 900	2 900
Effektiviseringstiltak i kommunalområdet	-6 000	-6 000	-4 000	-4 000
Grep Grenland AS kjøp av 105 plasser	11 139	10 563	10 563	10 563
Grep Marensprosjektet	3 749	3 749	3 749	3 749
Kjøp av eksterne plasser	3 000	3 000	3 000	3 000
LDIP: Bakkane bo- og behandlingssenter	-15 000	-18 500	-18 500	-18 500
LDIP: Melum bo- og servicesenter	-28 000	-34 000	-34 000	-34 000
LDIP: Omsorgsboliger Tømmerkaia bemannes med husvert	2 000	4 000	4 000	4 000
LDIP: Samlokalisere boliger i området Habilitering, rus og psykisk helse	-2 000	-5 000	-7 000	-12 000
LDIP: Tilbudet ved Samba samlokaliseres med annet avlastningstilbud	-2 500	-5 000	-5 000	-5 000
NKS Veiledningssenter for pårørende	483	483	483	483
Ny elektronisk pasientjournal	0	4 000	4 000	4 000
Skien Diakonale senter	8 732	8 732	8 732	8 732
SMISO - Senter mot incest og seksuelle overgrep i Telemark	388	388	388	388
Telemark Røde Kors	192	192	192	192
Tilskudd NKS veiledningssenter - tilskudd utgår	0	-483	-483	-483
Tilskudd/avtale med Kirkens Bymisjon avsluttes	0	-750	-750	-750
Trygghetsalarmer - redusert inntekt	6 500	6 500	6 500	6 500
Videreføre Inn på Tunet i 2026	1 000	1 000	1 000	0
Økt kapasitet korttidsplasser og økt pasientflyt, Bystyret sak 20/25	22 700	22 700	22 700	22 700
Total	88 650	87 641	87 641	81 641

Oppdrag

Oppdrag

Arbeid med Temaplan for Helse og mestring

Løpende statusbeskrivelse

Arbeidet med temaplan ble påbegynt i 2025. Ferdigstilles i løpet av året.

Avlastning

Arbeidet med fleksibel avlastning vil skje i forlengelsen av nytt dagtilbud på Gjerpen og oppstarten av avlastningstilbudet på Bakkane. Kartlegging av brukerbehov legges til grunn for videre tiltak

Virksomhetsplan 2026

Oppdrag

Løpende statusbeskrivelse

Bakkane bo- og behandlingssenter	Endringer gjennomføres i løpet av året med 16 avlastningsplasser og 48 bokollektivplasser.
Boliger rus/psykisk helse	Tiltaket er en del av LDIP og omtales nærmere i forbindelse med revisjonen av planen.
Boliger Tømmerkaia	Arbeid med retningslinjer og kartlegging av aktuelle kandidater i målgruppen er påbegynt
Dagaktivitetsplasser etableres ved tidl Gjerpen sykehjem	Innflytting planlegges høsten 2026
Innbyggerinformasjon og involvering	Det planlegges 2 folkemøter mars 2026 Utarbeidet nettsider for Helse og mestring hvor innbyggerdialog er en av målsettingene
Kirkens bymisjon	Det gjennomføres møter med Kirkenes bymisjon for å følge opp intensjonen i avtalen.
Lokasjoner hjemmetjenesten	Tiltaket er en del av LDIP og omtales nærmere i forbindelse med revisjonen av planen.
Medikamenthåndtering	Ny sak legges frem for utvalgets mars møte
Migrasjonshelsetjeneste	Det legges frem en sak til utvalget før sommeren 2026
Mulighetsstudie Habilitering	Tiltaket er en del av LDIP og omtales nærmere i forbindelse med revisjonen av planen.
Nye boformer- alternativer for bemanning og kostnader	Det legges fram en sak i utvalg for helse og mestring som belyser hvordan det politiske vedtaket kan oppfylles. Det er også satt av noe midler i 2026 til en mulig pilot og evt utprøving av tiltak.
Nytt kompetansesenter	Tiltaket er en del av LDIP og omtales nærmere i forbindelse med revisjonen av planen.
Samba	Flytting av tilbudet ved Samba til Einaren avlastning gjennomføres innen utgangen av 2026.
Samlokalisere boliger habiliteringsfeltet	Tiltaket er en del av LDIP og omtales nærmere i forbindelse med revisjonen av planen.
Sykefravær	Sykefraværreportering videreføres som tidligere.
Varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA-plasser)	Oppstart av 8 nye VTA plasser i Grep gjennomføres fra 1. april, med evt fleksibilitet ift oppstart.

Oppdrag: Arbeid med Temaplan for Helse og mestring

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

UHV - 44/25 vedtak

Utvalg for helse og velferd tar saken til orientering

Oversendelse til administrasjonen:

Utvalget understreker at følgende politiske føringer skal ligge tydelig til grunn for planarbeidet:

1. Brukerens valgfrihet og mangfold i tjenestetilbudet Planen skal tydeliggjøre hvordan kommunen sikrer valgfrihet, fleksibilitet og et mangfold av tjenesteleverandører, inkludert private og ideelle aktører. Private og ideelle aktører som allerede leverer tjenester i Skien, skal inviteres inn i innspillsarbeidet.
2. Realistiske prioriteringer og tydelig innsatstrapp Planen må beskrive hvordan Skien skal håndtere økende tjenestebehov samtidig som tilgangen på kvalifisert arbeidskraft reduseres. Innsatstrappen skal konkretiseres for å vise hvordan riktig hjelp gis på riktig nivå til riktig tid.
3. Forebygging, tidlig innsats og hjemmebaserte tjenester Temaplanen skal legge særlig vekt på forebygging, tidlig innsats og tiltak som gjør det mulig for flere å bo hjemme lenger, med hensyn til både kvalitet og økonomi.
4. Effektiv ressursbruk og bedre oppgavedeling Planen må vise hvordan tid kan frigjøres til kjerneoppgaver, spesielt pleie og brukerkontakt. Dette inkluderer gjennomgang av interne prosesser, digitalisering, ledelse og mer hensiktsmessig oppgavedeling.
5. Samarbeid med frivilligheten og pårørende Frivillige organisasjoner skal behandles som reelle samarbeidspartnere, ikke kun høringsinstanser. Pårørende skal involveres systematisk i både planarbeidet og utviklingen av tjenester.
6. Tydelig kobling mellom plan, kapasitet og økonomi Planen må synliggjøre hva tiltak koster og hvilke faglige og økonomiske effekter de forventes å gi. Arbeidet må kobles tett på kommunens økonomiplan.
7. Aktiv politisk involvering gjennom hele prosessen Utvalget ber om aktiv politisk involvering underveis i planarbeidet, ikke kun orienteringer, slik at strategiske valg forankres tidlig. Utvalget ber om at disse punktene synliggjøres i mandat, organisering og prosessbeskrivelse for det videre planarbeidet.

Oppdrag: Avlastning

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

For å gi et bedre og fleksibelt avlastningstilbud ber bystyret administrasjonen komme tilbake med sak som gjelder avlastningstilbud ettermiddag og kveld.

- Det må belyse hvordan dette kan håndteres praktisk med tanke på å gi større fleksibilitet til innbyggerne våre.
- Økonomiske konsekvenser

UHV 24.09.2025 Sak 37/25 Fleksibel avlastning

UHV - 37/25 vedtak

Arbeidet med å utrede ulike fleksible avlastningstilbud fortsetter og det legges frem en egen sak til behandling i 2026

Oppdrag: Bakkane bo- og behandlingssenter

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Fra bo- og behandlingssenter til Omsorg+. Bystyret ber administrasjonen å legge frem en sak som belyser hvilken type ombygging som er nødvendig for formålet. Hvilke type brukergrupper som skal bo der og behandlingsnivå (bemanningsnorm) som tenkes til drift og kostnadsoverslag for tiltaket.

Oppdrag: Boliger rus/psykisk helse

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Utrede muligheter for utbygging og samlokalisering av dagens lokasjoner når det gjelder tilgjengelig areal, reguleringsplaner mv ved eksisterende bofellesskap innen rus/psykisk helse, med målsetting om større og færre lokasjoner og en mer ressurseffektiv drift.

Oppdrag: Boliger Tømmerkaia

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Forberedelse til å ta i bruk omsorgsboliger på Tømmerkaia innenfor dagens budsjetttrammer

Oppdrag: Dagaktivitetsplasser etableres ved tidl Gjerpen sykehjem

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Foreta oppussing og ombygging på Gjerpen for å etablere dagaktivitetsplasser. Flytte nåværende dagaktivitetstilbudet til Gjerpen

Oppdrag: Innbyggerinformasjon og involvering

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Som en del av omstrukturingsprosessen og for å trygge Skiens innbyggere på de strukturelle endringene ber bystyret administrasjonen arrangere/delta på allmøter på alle bydelshus og arrangementer med tema «Fremtidens eldreomsorg» første halvår i 2025. Politisk ledelse fra posisjon og opposisjon inviteres med. Foreninger, organisasjoner og lag som ønsker informasjon oppfordres til å ta kontakt.

Oppdrag: Kirkens bymisjon

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Tilskudd/avtale med Kirkens bymisjon støttes i henhold til avtale ut 2026. Administrasjonen bes om å ta initiativ til møte sammen med ordfører hvor intensjonen i avtalen følges opp.

Oppdrag: Lokasjoner hjemmetjenesten

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Flytte hjemmetjenesten fra dagens midlertidige lokaler på Stevneplassen og til Helsehuset

Etablere ny hjemmetjenestebase for 2-4 enheter i området Gimsøy/Klosterøya, redusere evt avvike på Klyve

Oppdrag: Medikamenthåndtering

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Medikamenthåndtering er en kritisk del av helsetjenestene, men ineffektiv håndtering kan føre til betydelige kostnader. Dette inkluderer feilmedisinering, svinn, og unødvendige innkjøp. Ved å forbedre medikamenthåndteringen kan vi oppnå innsparinger og samtidig forbedre pasientsikkerheten.

- Elektroniske systemer: Se på muligheten for å investere i systemer som sporer og administrerer medikamenter for å redusere feil og svinn. Saken må se på kost/nytte
- Opplæring: Gi helsepersonell opplæring i bruk av nye systemer og beste praksis.
- Innkjøpsoptimalisering: Sentralisere innkjøp for bedre priser og behovsbasert lagerstyring.
- Revisjon og overvåking: Regelmessig revisjon og dataanalyse for å identifisere forbedringsområder.

Investering i forbedret medikamenthåndtering kan gi økonomiske innsparinger og bedre helsetjenester.

UHV 26.11.2025 Sak 46/25 Medikamenthåndtering

UHV - 46/25 vedtak

Helse og velferd fortsetter dagens organisering av legemiddelhåndteringsområdet, men vurderer løpende behov for endringer.

Utvalg for helse og velferd viser til at legemiddelhåndtering er et av områdene med flest avvik i Skien kommune, og at saksfremlegget i liten grad beskriver konkrete forbedringstiltak utover å videreføre dagens organisering.

For å styrke pasientsikkerheten, redusere feil, sikre bedre opplæring, ber utvalget administrasjonen å komme tilbake med sak som beskriver oppfølgingstiltak

Oppdrag: Migrasjonshelsetjeneste

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret ber om å få en sak tilbake til Utvalg for helse og mestring i løpet av første halvår 2026 om organiseringen av migrasjonshelsetjenesten i Skien. Belyse dagens organisering av migrasjonshelsetjenesten, inkludert oppgaver, ressursbruk og samhandling med øvrige tjenester. Se på muligheten for i større grad å integrere migrasjonshelse i eksisterende fagområder og tjenestestrukturer, slik at tilbudet blir mer helhetlig og mindre avgrenset som en særskilt tjeneste. Hensikten med saken er å sikre en mest mulig bærekraftig, faglig forsvarlig og integrert tjenestemodell, som også styrker muligheten for god integrering i ordinære kommunale tjenester.

Oppdrag: Mulighetsstudie Habilitering

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

UHV - 45/25 vedtak

1. Utvalget for Helse og velferd tar Mulighetsstudiet til orientering.
2. Utredning av muligheter for samlokalisering av boliger på Stevneplassen og ved andre lokasjoner igangsettes frem mot revidering av Langsiktig drift og investeringsplan (LDIP) våren 2026

Oppdrag: Nye boformer- alternativer for bemanning og kostnader

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Sandviksvegen

Bystyret behandlet sak om nye boformer -alternativer for bemanning og kostnader 6/2-25

Den endelige bruken av Sandviksveien vil bli avklart etter en vurdering av om bygget bør ombygges for å tilrettelegge for bomuligheter for gruppe 2 eller 3.

Oppdrag: Nytt kompetansesenter

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret ber om en politisk sak før igangsettelse som ser på mulighet for samarbeid med andre aktører/kommuner og økonomiske konsekvenser.

Oppdrag: Samba

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Tilbudet ved Samba samlokaliseres med avlastning på Einaren. Bystyret forutsetter at god kvalitet på tilbudet ivaretas.

Oppdrag: Samlokalisere boliger habiliteringsfeltet

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Utrede, konkretisere og planlegge for å etablere nye boenheter innen habiliteringsfeltet, da først og fremst i området ved/på Stevneplassen, der blant annet MATS er lokalisert i dag.

Oppdrag: Sykefravær

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Sykefravær – det er igangsatt et betydelig arbeid for å øke nærvær. Forvaltningsrevisjonsrapporten «Bemanning og sykefravær i Skien kommune» må fortsatt legges til grunn for videre arbeid. Forventer resultat 2% nedgang.

Oppdrag: Varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA-plasser)

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Skien kommune er varslet om muligheten til å få tildelt åtte nye VTA-plasser i forbindelse med den nasjonale opptrappingen. Kommunen har en betydelig venteliste med innbyggere som venter på varig tilrettelagt arbeid. VTA-plasser gir arbeid, mestring, sosial tilhørighet og økt livskvalitet, og er et av de viktigste tiltakene vi har for mennesker med nedsatt arbeidsevne. En avtale om nye plasser vil redusere

ventelisten, sikre et mer helhetlig tilbud og bidra til et inkluderende lokalsamfunn. Ved å legge inn finansiering nå, sikrer bystyret oppstart så snart plassene tildeles, og unngår unødvendig ventetid.

40 NAV

Beskrivelse av virksomheten

Kommunen har ansvar for å tilby sosiale tjenester og veiledning ved NAV-kontoret.

Formålet er å:

- bedre levekår for vanskeligstilte
- sikre økonomisk og sosial trygghet
- bidra til å gi utsatte barn, unge og deres familier et helhetlig tjenestetilbud
- bidra til likeverd og likestilling
- forebygge sosiale problemer

Ved NAV Skien omfatter de kommunale tjenestene:

- opplysning, råd og veiledning, inkludert økonomisk rådgivning
- økonomisk sosialhjelp
- midlertidig botilbud
- frivillig og tvungen forvaltning
- individuell plan
- Kvalifiseringsprogrammet
- bostøtte, startlån og tilskudd til etablering

Årsverk i Nav Skien per utgangen av 2025 er 60 årsverk tilsvarende som ved utgangen av 2024.

Budsjettramme i kommunalområdet

	Regnskap 2024	Oppr. budsjett 2025	Økonomiplan 2026
NAV	204 568	195 786	200 543

Utfordringsbilde

Det underliggende behovet for økonomisk sosialhjelp og øvrige sosiale tjenester påvirkes i stor grad av forhold som er utenfor Nav og kommunens påvirkningsmulighet. Veksten i utbetalinger av sosialhjelp har de siste årene vært høye, selv om utviklingen bremses noe i 2025, bla. som følge av Trumfkortet. Det er veldig mange faktorer som påvirker utviklingen av sosialhjelp

- Generelt økte leve- og bokostnader, og renteutviklingen
- Statlige stønader har ikke holdt tritt med prisveksten i samfunnet, og flere stønadsmottakere har hatt behov for supplerende sosialhjelp.
- Endring i arbeidsmarkedet kan få stor påvirkning. Arbeidsledigheten i dag er på et generelt lavt nivå, men det er mismatch mellom ledige stillinger og kompetansen hos arbeidssøkerne.

- Utviklingen av nyankomne flyktninger. Vi har fått mange nye flyktninger til Skien de siste årene, og dette er den viktigste årsaken til veksten i sosialhjelpsutgiftene.

Dette skal vi oppnå

Overordnede mål ligger fast og vil også i perioden 2026-2029 være:

- Flere i arbeid
- Bedre brukermøter
- Pålitelig forvaltning.

Prioriterte målgruppene:

- Langtidsledige
- Innvandrere fra land utenfor EØS
- Personer med nedsatt arbeidsevne
- Unge som ikke har fullført videregående opplæring

Innenfor disse målgruppene er brukere under 30 år særskilt prioritert.

Dette skal vi jobbe med

Målet for NAV Skien er å videreutvikle de sosiale tjenestene i kontoret, og sikre Skiens innbyggere gode og forsvarlige tjenester.

- Rettighetsavklaring for å identifisere og hjelpe sosialhjelpsbrukere som kan ha rettigheter til å motta statlige trygdeytelser.
- Aktivitetstiltak for brukere under 30 år som innvilges økonomisk sosialhjelp. Målet er å finne rett plass i arbeidslivet eller ta utdanning, for å forhindre at unge mennesker blir langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp.
- Inkludering med mål om arbeid eller kvalifisering til arbeid for innvandrere fra land utenfor EØS, herunder videreføre Trumfkortet for 25 deltakere. Kvalifiseringsprogrammet (KVP) vil også være et virkemiddel her.
- Jobber for å få flere familier med i prosjektet «Barna Først», der hovedmålet er å bidra til å hjelpe barn ut av fattigdom gjennom at familien skaffer seg egen bolig.
- Fokus på tidlig avklaring og oppfølging av sosialhjelpsmottakere.

I tillegg kommer tiltak og satsninger som er nevnt under kapittelet Innovasjon og samarbeid, som spiller på lag med målsetningene ovenfor.

Økonomiplantiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Effektivisering NAV	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Homestart/der du bor Grenland	350	0	0	0
LOPE - Forening for mikrointegrering	350	0	0	0

Virksomhetsplan 2026

Tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Sarepta	350	0	0	0
Tilskudd sosiale entreprenører	500	500	500	500
Varig effekt av Trumfkortet	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Total	-4 950	-6 000	-6 000	-6 000

Oppdrag

Oppdrag

Løpende statusbeskrivelse

Måloppnåelse Trumfkortet	Resultater Trumfkortet rapporteres halvårlig, i tillegg til diverse gjennomganger ifm handlingsprogram. I tillegg bes det om tydeligere økonomiske beregninger, oversikt over tiltakskostnader samt netto analyse og vurdering av sårbare grupper
Samarbeid med sosiale entreprenører	Nav er ansvarlig for tilskudd til sosiale entreprenører og har følger opp disse iht vedtak. Det vises til gjennomgang av ulike tiltak i Nav i UIFK 6.11.25,
Tilskudd sosiale entreprenører - søknadsprosess	Tilskuddsordningen for sosiale entreprenører i Skien ble utlyst 17. mars, med en ramme på 500 000 kroner for 2025 og søknadsfrist 15. april. Nav Skien mottok fem søknader. Tildelingen ble behandlet i utvalg for inkludering, frivillighet og kultur 15. mai, basert på kommunedirektørens innstilling. Innstillingen ble vedtatt.
Tilskudd til Sarepta, LoPe og HomeStart - avtale og evaluering	Midlene er toårig og effektuert vinter 2025 og nå i 2026. Sak med evaluering kommer 2026.

Oppdrag: Måloppnåelse Trumfkortet

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Det settes av betydelige summer til Trumfkortet og derfor viktig med måloppnåelse. Det settes som mål at 70% av deltakerne i trumfkortet skal ha overgang til ordinært arbeid etter endt prosjektperiode. Ordinært arbeid defineres i denne sammenheng som minimum 50% stilling etter endt prosjektperiode.

Oppdrag: Samarbeid med sosiale entreprenører

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Sosiale entreprenører jobber ofte med å utvikle målrettede tiltak som gir mennesker nye muligheter og bidrar til å skape sosial bærekraft. Mange sosiale entreprenører har særskilt kompetanse på å nå ut til grupper som kan falle utenfor tradisjonelle arbeidsmarkedstiltak, Det er viktig at NAV Skien viser åpenhet og samarbeidsvilje, slik at sosiale entreprenører kan bli en naturlig del av arbeidet med å få flere ut av fattigdom og inn i arbeid.

- Det oppfordrer at NAV Skien bygger bro mellom systemet og sosiale entreprenører for å skape en mer helhetlig og inkluderende innsats.
- Sosiale entreprenører kan bidra med fleksible og målrettede tiltak, særlig for unge som står utenfor arbeidslivet eller utdanningssystemet.

Oppdrag: Tilskudd sosiale entreprenører - søknadsprosess

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

- Det bes om at administrasjon går bredt ut med utlysning av tilskuddsordninger for sosiale entreprenører.
- Det settes søknadsfrist tidlig *vår*, hvert år og søkere må innfri kriterier for sosiale entreprenører.

Oppdrag: Tilskudd til Sarepta, LoPe og HomeStart - avtale og evaluering

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Det inngås en 2-årig avtale med Sarepta, LoPe og HomeStart med en evaluering og mulig samarbeidsavtale i løpet av perioden.

50 Organisasjon og Utvikling

Beskrivelse av virksomheten

Organisasjon og utvikling (OU) organiserer kommunens stab- og støttetjenester på områdene økonomi, HR, innovasjon og digitalisering og kommunikasjon. I tillegg er tjenesteområdene NAV og KIE (kvalifisering og integreringsenheten) plassert under området. NAV har en egen del i virksomhetsplanen.

Oppdraget i OU er tredelt. Området har et spesielt ansvar for å utvikle tjenestene sammen med kommunalområdene, slik at kommunen er forberedt på framtiden. Videre har området en overordnet internkontrollfunksjon. I dette ligger blant annet utvikling av styringsinformasjon, utvikling og vedlikehold av rutiner og prosedyrer samt etterlevelse av sistnevnte. I tillegg sørger OU for opplæring av ledere i kommunen både i praktisk lederarbeid og i mer overordnede lederperspektiver. Sist, men ikke minst, er OU lederstøttefunksjonen i kommunen og støtter organisasjon og ledere i forbedringsarbeid og konkrete utfordringer i det daglige.

OU har 186 årsverk ved utgangen av 2025, omtrent som i 2024. Årsverkene inkluderer årsverk under kommunedirektør og trumfkortkandidater.

Budsjettramme i kommunalområdet

	Regnskap 2024	Oppr. budsjett 2025	Økonomiplan 2026
Organisasjon og utvikling	279 948	280 655	279 847

Utfordringsbilde

OU's oppdrag tar utgangspunkt i kommunens utfordringer. Fremover prioriteres tiltak mot utenforskap og økt kvalifisering til arbeidslivet på den ene siden, og utvikling og effektivisering av driften både gjennom nye samarbeidsformer, organisering og brukt av digitale verktøy.

Dette skal vi oppnå

Organisasjon og utvikling har en særskilt rolle å spille knyttet til å forberede kommunen for fremtiden. I dette ligger å tenke nytt rundt tjenesteutvikling og organisering av tjenester som både skal sikre at kommunen er i stand til å levere gode tjenester for befolkningen og at dette gjøres på en effektiv måte.

OUs oppdrag tar utgangspunkt i kommunens utfordringer. Fremover prioriteres tiltak mot utenforskap, økt kvalifisering til arbeidslivet og utvikling av digitale verktøy for effektiv drift. Disse tiltakene skal sikre rekruttering av nødvendig kompetanse. Kommunen må derfor prøve nye måter å organisere arbeidet på, og flere tiltak er allerede satt i gang, med flere planlagt framover.

Dette skal vi jobbe med

OU har videre et særskilt ansvar for å legge innhold til samfunnsdelens metodedel innovasjon og samarbeid, herunder

- En særlig satsning knyttet til utenforskap, kvalifisering til arbeid og rekruttering
- Arbeid med temaplan digitalisering med digitaliseringsstrategi som kan frigjøre personalressurser og/eller økonomiske ressurser.

Videre vil OU ha en sentral rolle i bystyret bestillinger i budsjettvedtaket som gjelder

- Rapportering av økonomi, sykefravær og investeringsprosjekter
- Særskilt satsning på sykefraværarbeid, da særlig innenfor Helse og mestring
- Konkurransetsetting av tjenester

Økonomiplantiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Effektiviseringstiltak i kommunalområdet	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Formannskapetets disposisjonskonto	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Interkommunalt arkiv IKA Kongsberg	2 381	2 381	2 381	2 381
KIE utgifter knyttet til høye bosettingstall flyktninger	6 000	0	0	0
Organisere intern innkjøpsfunksjon	0	-1 000	-2 000	-2 000
Politisk organisering	0	0	-3 500	-3 500
Samarbeid administrative fellestjenester Grenlandskommunene	0	0	-3 000	-3 000
Tilskudd integreringstiltak i frivilligheten	216	216	216	216
Trumfkortet	4 500	0	0	0
Økning av lisensutgifter eksisterende systemer	600	600	600	600
Total	10 697	-804	-8 304	-8 304

Oppdrag

Oppdrag	Løpende statusbeskrivelse
Konkurransetsetting - Rammer og fullmakter	Ses i sammenheng med bestillingen Konkurransetsetting og private

Virksomhetsplan 2026

Oppdrag	Løpende statusbeskrivelse
	tjenesteleverandører
	BHT: Vedtatt konkurranseutsatt i BYST 172/25, følger skissert progresjon
	Renhold: Prosess vedtatt avsluttet FORM 66/25
	Alarmsentralen: Utredning pågår
	Scheen produksjon: Utredning starter opp 2026
	Melum sykehjem: Vedtatt solgt i BYST 90/25. Salgsprosess pågår pr 1.1.26. Resultat kommer tilbake til formannskap jf vedtak
Alkoholservering i kommunal regi	Effektuert pr 1.1.26. Retningslinjer endret i tråd med vedtak.
Forskrift om økonomisk godtgjøring for folkevalgte i Skien kommune legges frem for ny behandling for vedtak i forkant av ny valgperiode	Ferdigstilles før sommer 2026.
Forvaltningsrevisjonsrapport - politiske vedtak om Sandviksvegen 3	Tilbakemelding til kontrollutvalget leveres innen 1.4.26, deretter til bystyret
Interkommunal samarbeid	Kartleggingsarbeid pågår i Grenlandskommunene på oppdrag fra kommunedirektørene. Første fase, som omhandler lønn, regnskap og arkiv, vil ha et grunnlag ferdig ila våren 2026. Samarbeid om øvrige kommunale tjenester, feks plan- og byggesak, vil vurderes i forlengelsen av dette.
Overordnet tiltak - sykefravær	De overordnede tiltakene (planen) på sykefravær er gjennomgått i PSU 20.5.25. Den ble også lagt ved tertialrapporten 1. tertial 2025 som gikk til formannskapet (27/25) og BYST 86/25. Denne inneholdt både bestilling fra HØP i bystyret (BYST 208/24) desember 2024 og merknadene fra bystyrets behandling av forvaltningsrevisjonen rundt bemanning og sykefravær i helse og velferd (BYST 19/25). PSU 17/25) har bedt om å få denne planen presentert igjen, og dette vil skje i februar 2026. Saken må også ses i sammenheng med saken "Reduksjon av lokalt styringstrykk" (FORM 44/25) hvor kommunedirektørens bes komme med en sak rundt frekvens og omfang av rapportering totalt sett, herunder også rapportering på sykefravær.
Rapportering heltidskulturprosjektet	Det rapporteres pr 31.12.25, dvs årlig. Rapporteringen kommer til PSU samt årsmelding og øvrige relevante rapporteringer.
Reduksjon av lokalt styringstrykk	Sak kommer vinter 2026.

Oppdrag: Konkurranseutsetting - Rammer og fullmakter

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyresak 172/2025 av 11. desember 2025

Pkt. 1

Bystyret viser til vedtak 18. desember 2024 og godkjenner at Kommunens bedriftshelsetjeneste (BHT) konkurranseutsettes.

Pkt. 2

Scheen Produksjon og Alarmsentralen kan vurderes for konkurranseutsetting dersom det foreligger et velfungerende marked og gjennomført markedsdialog. Kommunedirektøren fremme en sak i budsjettprosessen eller som enkeltsaker før anbudet kunngjøres.

Pkt. 3

Administrasjonen gis fullmakt til å kartlegge og vurdere ytterligere tjenester for konkurranseutsetting, basert på konkrete behov og hensyn utover økonomi. Kommunedirektøren må deretter fremme sak i budsjettprosessen eller som enkeltsaker før anbudet kunngjøres.

Pkt. 4

Følgende kriterier skal være oppfylt før konkurranse kunngjøres:

- a. Markedsdialogen viser et effektiviserings-/innsparingspotensial
- b. Tilstrekkelig leverandørgrunnlag
- c. Avklarte juridiske og personalmessige forhold
- d. Håndtering av markedsfølsom informasjon i henhold til regelverk

Pkt. 5

Leverandører skal følge «Skiensmodellen» i sine leveranser til kommunen.

Pkt. 6

BHT er vurdert å oppfylle kriteriene i punkt 4 og godkjennes for konkurranseutsetting. Administrasjonen (GKI/HR) ferdigstiller konkurransegrunnlaget og kunngjør konkurransen når gjenværende innspill er vurdert.

Pkt. 7

Ved gjennomført konkurranse skal sluttrapport med effekter og læringspunkter legges frem for Formannskapet.

Pkt. 8

Målbare kriterier for evaluering, inkludert økonomi og relevante forhold, skal klargjøres ved avtaleinngåelse.

Bystyret skal holdes orientert om arbeid med interkommunalt samarbeid. Aktuelle områder legges frem for behandling når dette er avklart.

Formannskapetets sak 93/25 Renhold - videreføring av tjenesten i kommunens regi:

FORM - 93/25 vedtak

1. Forundersøkelsen avsluttes, renhold videreføres i egen regi.
2. Saken er drøftet i PSU.

Oppdrag: Alkoholservering i kommunal regi

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret ønsker tydelige og ansvarlige rammer for bruk av alkohol i kommunal regi. I lys av den økonomiske situasjonen, kommunens rolle som samfunnsaktør og hensynet til folkehelsen, foreslås følgende justeringer av praksis og retningslinjer. Bystyret ber om at alkoholservering finansiert av Skien kommune til interne arrangementer for ansatte og folkevalgte opphører. Dette gjelder samlinger, kurs, møter, seminarer, ledersamlinger, politiske samlinger og øvrige interne arrangementer i kommunal regi. I spesielle anledninger ved representasjon e.l. kan ordfører/kommunedirektøren gi dispensasjon fra reglene. Utgifter til representasjon skal holdes på et nøkternt nivå. Personalthåndboken for ansatte og etiske retningslinjer for folkevalgte revideres i tråd med dette vedtaket. Bystyret ber om at endringene implementeres umiddelbart og at kommunedirektøren melder tilbake om gjennomføringen innen første tertialrapport 2026.

Oppdrag: Forskrift om økonomisk godtgjøring for folkevalgte i Skien kommune legges frem for ny behandling for vedtak i forkant av ny valgperiode

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Oppfølging av reglement før ny valgperiode, men med tidlig behandling grunnet vedtatt innsparing i økonomiplan

Oppdrag: Forvaltningsrevisjonsrapport - politiske vedtak om Sandviksvegen 3

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten om "Politiske vedtak om Sandviksvegen 3" til orientering. Bystyret ber kommunedirektøren om å sikre at tiltakene for å følge opp politiske vedtak alltid blir ivare tatt.

Dette gjelder særlig vedtak som

- er åpent formulert
- består av flere punkt
- inngår i ansvarsområdene til flere kommunalområder
- iverksettes over lang tid

Bystyret pålegger videre kommunedirektøren å utarbeide og legge fram en oppfølgingsplan i neste tertialrapport, og at det innføres en standardisert tertialrapportering per vedtakspunkt med: status, avvik og eventuelle behov for politisk avklaring (ikke bare prosjekt/økonomi).

Kommunedirektøren bes gi en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget innen 1. april 2026 om hvordan anbefalingene er fulgt opp, som deretter videresendes bystyret.

Oppdrag: Interkommunal samarbeid

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret ber om at det tas initiativ til å kartlegge hvilke områder mer interkommunalt samarbeid kan være hensiktsmessig for å styrke fagmiljøene, redusere kostnader og gi innbyggere og næringsliv bedre tjenester. Plan- og byggesak kan være et område det kan være hensiktsmessig å samarbeide om, men også andre områder bes vurdert

Oppdrag: Overordnet tiltak - sykefravær

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Sykefraværet i Skien kommune, som i resten av landet, er høyt. Dette påvirker både tjenestekvalitet, forutsigbarhet og kostnader. Våre ansatte står i krevende roller som forutsetter høy grad av personlig innsats. For å levere gode tjenester må vi derfor sørge for at den sykemeldte føler seg ønsket tilbake på jobb og møter anerkjennelse og respekt.

Vi må prioritere godt forebyggende arbeid og gode målrettede opplæringsprogrammer for å støtte opp under våre medarbeidere.

- Bystyret ber administrasjonen justere sitt lederopplæringsprogram og tydelig målrettede det mot sykefraværsoppfølging, nærværarbeid og øke kompetansen blant våre ledere på rettigheter og plikter i arbeidslivet. Programmet skal ha en konkret del som handler om oppfølging av sykemeldte arbeidstakere, avklaring av sykemeldte arbeidstakere samt bruk av tilrettelegging.
- Bystyret ber administrasjonen etablere et opplæringsprogram for alle ansatte i helse og omsorg og oppvekst innen rettigheter og plikter som arbeidstaker, med hovedfokus på sykefravær, medvirkningsplikten, aktivitetsplikten og tilretteleggingsplikten.
- Bystyret ber administrasjonen gjennomgå all tilrettelegging innen oppvekst og helse og omsorg og vurdere den opp imot arbeidsmiljøloven og resten av arbeidsmiljøet.

Oppdrag: Reduksjon av lokalt styringstrykk

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

FORM - 42/25 vedtak Formannskapet ber administrasjonen om å komme tilbake med konkrete forslag til tiltak for å redusere styringstrykket, herunder: 1. Gjennomgang og forslag til endringer i rapporteringsrutiner 2. Forslag til forenklinger av interne regelverk og rutiner 3. Forslag til andre tiltak for økt administrativ effektivitet og mindre rapporteringsbyrden. Formannskapet anmoder hovedutvalgene om å begrense bestillinger til administrasjonen.

70 Byutvikling, drift og kultur

Beskrivelse av virksomheten

BDK sitt samfunnsoppdrag er mangfoldig og dekker et stort spenn i ansvar og oppgaver innenfor områdene plan og utvikling, næring, eiendom, kommunalteknikk og kultur.

Årsverk per utgangen av 2025 er 411 årsverk mot 421 årsverk per utgangen av 2024.

Budsjettramme i kommunalområdet

	Regnskap 2024	Oppr. budsjett 2025	Økonomiplan 2026
Byutvikling, drift og kultur	570 219	589 390	609 928

Utfordringsbilde

Det er flere utfordringsområder for kommunalområdet i økonomiperioden:

- Redusert aktivitet i byggebransjen har i lengre tid preget Skien og regionen. I BDK merkes dette spesielt godt i enhetene plan og oppmåling, og det har vært en stor reduksjon i gebyrinntektene på disse områdene.
- Vi står overfor store investeringsbehov innen vann og avløp for å innfri utslippskravene. I tillegg til oppgradering og utskifting av eksisterende ledningsnett og infrastruktur, jobbes det med planer for et nytt renseanlegg for Grenland.
- Skien kommune har gjennom Bypakke Grenland og belønningsavtalen investeringsmidler som vi plikter å bruke. Dette genererer en potensiell økning i driftskostnader som ikke er budsjettet.
- Ambisiøse klimamål krever spissede tiltak. Vi må fortsette å ha høy aktivitet på klimatiltakene, og prioritere de områdene der potensialet er størst. Bygg og anlegg er den sektoren som gir

størst klimafotavtrykk, men det er også her det både er tidkrevende og kostbart å legge om til klimavennlige løsninger.

- En attraktiv kulturby krever et mangfold av kulturtilbud, med gode møteplasser og aktiviteter for ulike målgrupper. Vi må sørge for god synlighet og tilgang til tilbudene, og bidra til samarbeid med ulike aktører, ikke minst med frivilligheten.

Dette er sektorovergripende utfordringer som krever samhandling på tvers, både internt og eksternt. BDK har en nøkkelrolle i å fasilitere og drive utviklingen for å finne gode løsninger innen disse områdene.

Dette skal vi oppnå

BDKs oppdrag dekker et stort spenn i ansvar og oppgaver, fra lovpålagte forvaltningsoppgaver og myndighetsutøvelse, drift, vedlikehold og utbygging, til utviklingsprosjekter.

Å planlegge for vekst er nødvendig for å sikre langsiktig økonomisk bærekraft og at kommunen skal kunne opprettholde gode tjenester og et bærekraftig velferdsnivå. En økende andel eldre og færre unge skatteyttere skaper økonomiske utfordringer og reduserer kommunens aldersbæreevne. Ved å tiltrekke seg unge innbyggere og nye arbeidsplasser, styrkes kommunens inntektsgrunnlag gjennom økt skatteinngang og verdiskaping, samt at man får en jevnere fordeling av unge og eldre.

Næringsutvikling gir flere jobber, som igjen gjør kommunen mer attraktiv for unge familier. Samtidig bidrar befolkningsvekst til et mer dynamisk lokalsamfunn, økt boligbygging og bedre grunnlag for kollektivtransport, kulturtilbud og utdanning.

Blant våre viktigste virkemidler for å tilrettelegge for økt tilflytting og nye arbeidsplasser, er areal- og boligpolitikken og vår kulturpolitikk. Gjennom kommuneplanens arealdel og kommunedelplaner tilrettelegger vi for boligbygging i attraktive områder og utvikling av næringsarealer med god infrastruktur. Videre må vi sikre effektiv og forutsigbar plan- og byggesaksbehandling, med reguleringsplaner som sikrer en god balanse mellom overordnede rammer og detaljstyring. Et levende og aktivt kulturliv bidrar til økt attraktivitet og tilflytting, næringsliv og arbeidsplasser, og ikke minst fremmer inkludering og folkehelse på tvers av alder, bakgrunn og funksjonsevne.

BDK har et særskilt ansvar for at Skien er en attraktiv kommune å bo og drive næring i, og skal:

- Drive langsiktig by- og samfunnsutvikling, plan- og byggesaksbehandling, landbruks- og eiendomsforvaltning
- Sikre næringsutvikling gjennom å tilrettelegge for nye og eksisterende virksomheter • Utvikle og drifte kultur, bibliotek, fritidstilbud og friluftsliv
- Drifte, vedlikeholde og utvikle kritisk infrastruktur som veg, vannforsyning og avløp, samt kommunens bygg og eiendomsmasse
- Gjennomføre investeringer i bygg og kommunalteknisk infrastruktur
- Være synlig som pådriver innen klima, natur og miljø

For å løse oppdraget har BDK organisert seg med tydelige fagområder som løser spesifikke deler av oppdraget. Samtidig er det mange oppgaver som krever samhandling, både internt i eget kommunalområde, men også mot andre enheter i Skien kommune og eksterne aktører. Samhandling er derfor et viktig fokus i BDK for å bidra til å sikre hensiktsmessig og helhetlig tjenesteproduksjon.

Dette skal vi jobbe med

Noen konkrete oppgaver for økonomiperioden:

- Planlegging og gjennomføring av tidligfaseprosjekter i Bypakke Grenland fase 2.
- Utarbeide kommunedelplan for naturmangfold og temaplan for klima og energi.
- Rullere kommuneplanens arealdel og landbruksplan.
- Utarbeide handlingsprogram Skien 2040.
- Bygging av nytt Ibsenbibliotek
- Planlegge Ibsen 2028. Det avsettes ressurser til planlegging og gjennomføring av jubileet, innenfor egne rammer. Det søkes Kulturdepartementet m.fl om vesentlig bidrag.
- Jobbe videre med togstopp i sentrum.
- Ny alminnelig taksering-eiendomsskatt. Prosjektperiode avhenger av Bystyrets vedtak.
- Gjennomføre tiltak iht. rullert hovedplan vann/avløp for å innfri nye utslippskrav, og sikre trygg vannforsyning.
- Legge til rette for økt produksjon av fornybar energi i kommunen/regionen.
- Tilrettelegge for næringsetableringer og allerede etablerte bedrifter.
- Gjennomføre tiltak knyttet til kommunedelplan for kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet.
- Det jobbes med etablering av omsorgsboliger på Tømmerkaia som skal ferdigstilles i løpet av 2026.
- Sikre nødvendig bosetting av flyktninger og andre vanskeligstilte.
- Fortsette overgang til fossilfri bilpark.
- Jobbe videre med samarbeidsformer med andre kommuner.
- Frivillighetens hus skal etableres i 2026.
- Etablere samarbeid med kultur, reiseliv og næringsliv knyttet til omdømme, attraktivitet og Ibsenjubileet i 2028.

Økonomiplan tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Aktivitetsmidler idrett	200	200	200	200
Barne- og ungdomsteater	70	70	70	70
BDK økt ramme eiendom vedlikehold av bygg	1 000	0	0	0
Drift barne- og ungdomsorganisasjoner	100	100	100	100
E134 Haukelivegen AS	72	72	72	72
Effektiviseringstiltak i kommunalområdet	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Faste arrangører (ikke enkeltarrangementer)	700	700	700	700
FDV økte utgifter Ibsenbiblioteket	0	0	5 000	5 000
Folkehelse i bydelene	500	500	500	500
Folkets hus Skotfoss	22	22	22	22
Fritidskort	6 550	7 055	7 055	7 055
Geoparken, Gea Norvegica IKS	498	516	516	516
Grenland næringsforening	80	80	80	80
Henrik Ibsen Venstøp Museum	3 000	3 000	0	0
Ibsen 2028	150	150	150	0
Karttjenester - økte driftsutgifter ifbm nytt system	500	500	500	500
Kirkens SOS	100	100	0	0
Kommunale anleggsmidler idrett	1 600	1 600	1 600	1 600
Kontingentkasse/fritidsfond	1 750	500	500	500
Kulturarrangementer	450	450	450	450
Kulturprosjekter	150	150	150	150

Virksomhetsplan 2026

	Økonomiplan			
Tiltak	2026	2027	2028	2029
LDIP: FDV Lyngbakken	6 200	6 200	6 200	6 200
Lie Bydelshus	600	600	300	0
Løvenskiold Fossum/Svanstul	370	370	0	0
Nasjonale idretts arr	200	0	0	0
NORA	50	0	0	0
Rocket Man	200	200	0	0
Skien By	483	483	483	483
Skien Dalen Skipsselskap AS	200	200	200	200
Skien turlag	107	107	107	107
Sponsorater	300	300	300	300
Sum Tilskudd frivilligsentraler	3 684	3 684	3 684	3 684
Taksering eiendomsskatt	0	6 000	6 000	0
Team Fritid	100	0	0	0
Telemark kunstnersenter	598	598	598	598
Telemark symfoniorkester	273	273	273	273
Telemark Turistforening	81	81	81	81
Telemarkskanalen Natur og kulturpark (tidl. regionalpark)	583	583	583	583
Tilskudd -ungdomstiltak (via Skien Ungdomsråd)	90	90	90	90
Tilskudd andre flyttes til nytt tiltak	607	607	607	607
Tilskudd feriekolonier	300	242	242	242
Tilskudd kunst og kultur	-260	-260	-260	-260
Tilskudd ROT	100	100	0	0
Tilskudd til drift av organisasjonseide klubbhus	1 500	1 500	1 500	1 500
Tilskudd Ørn , strømstøtte	104	104	104	104
Tilskuddsordning tilrettelagte aktiviteter	150	150	150	150
Økning i utgifter til veterinærvakt (interkommunal)	500	500	500	500
Økte driftsutgifter - gatevarme Kongens gate	600	600	600	600
Total	31 212	35 077	36 007	29 557

Oppdrag

Oppdrag	Løpende statusbeskrivelse
Avtaler til vurdering fremover: 	Avtalene vurderes før neste budsjettbehandling.
Belønningsavtalen Grenland 2021 - 2024, sluttrapport og omfordeling av ubrukte midler	Se også referatsak UTS 02/26 vedrørende busstilbud på Klyve.
Bjorstaddalen Næring AS - mulig salg	Forhandlingsutvalg er nedsatt. Har valgt juridisk rådgiver (Magelie). Anbudskonkurranse for valg av leverandør av meglertjenester er i avslutningsfasen. Har startet opp arbeid med å tilrettelegge for Due Dilligence-prosess.
Bruk av KI og digitalisering	Leveres som egen sak til Utvalg for teknisk sektor i løpet av andre halvår 2026.
BUA	Arbeides med fortløpende.
Bypakke Grenland Handlingsprogram 2023 - 2026, revisjon 2025	Følges opp. Angående sak om alternative prosjekter med samme måloppnåelse som gangbro, så svares dette opp ved en orientering i Utvalg for teknisk sektor planlagt 10. februar.

Virksomhetsplan 2026

Oppdrag

Løpende statusbeskrivelse

Bypakke Grenland Handlingsprogram 2023 - 2026, revisjon 2025 (trafikkteiling Hulka-Klyve)	
Detaljregulering for gbnr. - Detaljregulering for FV 3294 Trommedalsvegen - planid 2024004	
Eierskapskontroll - Bjorstaddalen Avfallsanlegg AS	Funn i revisjonsrapporten er fulgt opp. Det er besluttet å gjennomføre en prosess for salg av selskapet. Dette medfører en større gjennomgang av virksomheten. Det vil meldes tilbake til bystyret.
Fritidskortet	Ref sak UIFK - 05/26.
Fritidskortet	Ref sak UIFK - 05/26
Gebyrene for Vann, Avløp, Renovasjon og Feiing (VARF) for 2026	
Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for Solum solkraftverk	Anbudskonkurranse for etablering av solkraftverk i Bjorstaddalen er i ferd med å avsluttes. Erfaringene derfra vil ligge til grunn for strategiarbeidet.
Ibsenbiblioteket	
Interkommunalt samarbeid teknisk sektor	Er etablert faglig samarbeid med Porsgrunn kommune om ulovlighetsoppfølging innen byggesak. Følges opp videre gjennom bystyrets budsjettvedtak 11.12.2025 <i>verbaldel Teknisk - Budsjett 2026-LTB-Teknisk sektor:</i> 1. Bystyret ber om at det tas initiativ til å kartlegge hvilke områder mer interkommunalt samarbeid kan være hensiktsmessig for å styrke fagmiljøene, redusere kostnader og gi innbyggere og næringsliv bedre tjenester. Plan- og byggesak kan være et område det kan være hensiktsmessig å samarbeide om, men også andre områder bes vurdert.
Isbane	Det er etablert isbaner i Lundedalen og på Stevneplassen, disse driftes ut inneværende sesong og evalueres. Tiltaket er svart ut i orienteringer i UTS og UIFK.
Kafedrift på Lie (Frivillighetens hus)	Sak fremmes i UIFK i løpet av Q1 2026.
Klimavennlig transport- og arealplanlegging: parkerings-norm	KDP Sentrum planlagt til sluttbehandling 5. mars 2026. Kommunedelplanen viderefører i hovedsak parkeringsnorm fra gjeldende plan.
Kommuneplanens arealdel 2026 - 2035. Fastsetting av planprogram (planvask)	
Lekeplasser / uteaktiviteter	Sees i sammenheng med finansierte gatemøbler og 10års plan for møteplasser.
Nitrogenrensing	
Regulering Bølehøgda skole	Reguleringsplanarbeidet er påbegynt.

Oppdrag

Løpende statusbeskrivelse

Rocket-Man

Samarbeidsavtale med Frivilligsentraler

Sak fremmes for UIFK i løpet av 1. tertial 2026.

Sentralrenseanlegg i Grenland

Forprosjektet er i henhold til plan, politisk sak om selskapsstruktur, finansiering og lokasjon skal legges frem for politisk behandling mars 2026.

Skien Næringsfond - Alternativer for å understøtte næringsdrivende

Ytterligere effektivisering driftsoperasjoner og arealbruk

Jobbes kontinuerlig med effektivisering av drift og arealer.

Oppdrag: Avtaler til vurdering fremover:

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Tilskuddet til Gea Norvegica Geopark videreføres uten deflatorjustering i 2026. Formannskapet ber om at avtalene med Gea Norvegica Geopark og Telemarkskanalen natur- og kulturpark gjennomgås og vurderes før neste budsjettbehandling.

Oppdrag: Belønningsavtalen Grenland 2021 - 2024, sluttrapport og omfordeling av ubrukte midler

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

OVERSENDELSE :

Formannskapet oppfordrer Telemark fylkeskommune å vurdere en generell billettprisøkning på opp til fem prosent for å bevare linje M3 Kongerød som i dag. Antall årlige påstigninger viser at Kongerød er et viktig stoppested, i et område der mange er avhengig av et fungerende og godt kollektivtilbud.

Oppdrag: Bjorstaddalen Næring AS - mulig salg

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

1. Skien kommune starter en prosess for å selge samtlige aksjer i Bjorstaddalen Næring AS, samt arealer som blir benyttet eller som skal benyttes av Bjorstaddalen Næring AS.
2. Formannskapet gis mandat til å gjennomføre salget, herunder til å nedsette et utvalg som skal gjennomføre salg og godkjenne kjøpekontrakt, samt til å innhente nødvendig bistand til finansiell og juridisk rådgivning.
3. Et eventuelt salg skal uavkortet brukes til å redusere Skien kommunes gjeldsgrad.

Oversendelse til administrasjonen

Kommunale lønns- og arbeidsvilkår legges til grunn for salget.

Formannskapet 18.11.2025 Sak 50/25 Bjorstaddalen Næring AS - oppfølging av bystyresak 111/25 om mulig salg:

FORM - 50/25 vedtak

1. Det nedsettes et forhandlingsutvalg bestående av 4 representanter, som skal gjennomføre salg av Bjorstaddalen Næring AS. Endelig beslutning foretas av formannskapet.
2. Utvalget innhenter nødvendig bistand til finansiell og juridisk rådgivning. Som representanter til utvalget velges: Marius Roheim Aarvold Jørn Inge Næss Odin Adelsten Bohmann Trond Ballestad

Oppdrag: Bruk av KI og digitalisering

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret har en forventning om at bruk av KI og digitalisering vil kunne effektivisere sektoren. Administrasjonen bes komme tilbake med sak som belyser dette.

Oppdrag: BUA

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret ber administrasjonen styrke arbeidet med å markedsføre BUA, særlig med tanke på ordninger som gjør det enkelt for innbyggere å levere inn sportsutstyr i god stand til gjenbruk. Dette vil både bidra til bedre ressursutnyttelse og gi flere barn og unge tilgang til utstyr for aktivitet og deltakelse.

Oppdrag: Bypakke Grenland Handlingsprogram 2023 - 2026, revisjon 2025

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

1. Bypakke Grenland handlingsprogram 2023-26, datert 15.10.2025 legges til grunn for avslutning av Bypakke Grenland fase 1. Gjenværende bypakkeprosjekter i fase 1 finansieres i henhold til tabell i denne saksutredningen.
2. ?Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere inntil 5 mill. kr pr. år, samlet for porteføljen i bypakke fase 1, til prosjekter med mindre behov for økning i kostnadsrammer.
3. Midler i belønningsavtalen for 2025-2028 benyttes i henhold til tabell i denne saksutredningen.
4. Arbeidet med å realisere den prioriterte prosjektporteføljen i Bypakke Grenland fase 2 starter opp umiddelbart etter stortingsvedtak av *Prp. 153 S (2024–2025) Utbygging og finansiering av Bypakke Grenland fase 2 i Telemark*.

Administrasjonen i Bypakke Grenland og styringsgruppa bes iverksette tiltak som stimulerer til samkjøring blant ansatte ved særlig de store private og offentlige arbeidsplassene, herunder utvikle en app for samkjøring i likhet med den som nå testes ut av #Ruter i Oslo og Akershus.

-

Med bakgrunn i at klagen på avslaget om gangbru mellom Skien brygge og Klosterøya ikke er avklart, ber utvalg for teknisk sektor om en sak som belyser hvilke prosjekter som kan erstatte måloppnåelsen som brua vil gi. Saken legges frem i neste møte i utvalg for teknisk sektor.

Oppdrag: Bypakke Grenland Handlingsprogram 2023 - 2026, revisjon 2025 (trafikktelling Hulka-Klyve)

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Tillegg/oversendelse til administrasjonen:

Formannskapet støtter en oppgradering av Trommedalsvegen.

Formannskapet ber om at det gjennomføres trafikktellinger Hulka-Klyve for å kartlegge nåsituasjon og trafiksituasjon etter oppgradering av Trommedalsvegen.

Formannskapet ber om at fase 2 By pakke må innarbeide og jobbe for en helhetlig planløsning av Riksvei 36 videre fra Trommedalen og ut til E-18.

Les hele vedtaket her:

https://innsynpluss.onacos.no/skien/moteoversikt/#/details/m-aae3c364__ae93__4acd__a35c__cb60a48d0366-322!cH7qZM/d-aae3c364__ae93__4acd__a35c__cb60a48d0366-1100364557!m-322!tFnDdh

Oppdrag: Detaljregulering for gbnr. - Detaljregulering for FV 3294 Trommedalsvegen - planid 2024004

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Forslag til detaljregulering for Fv 3294 Trommedalsvegen - alternativ med rundkjøring, med kart og bestemmelser datert 15.10.25, vedtas (jf. plan- og bygningsloven §12-12), med følgende tillegg i bestemmelsene:

Nytt punkt 3 rekkefølgekrav - regulert viltovergang skal opparbeides sammen med veganlegget.

Bystyret ber om at administrasjonen presser på for å få en helhetlig planløsning av Riksvei 36 videre fra Trommedalen og ut til E-18.

Oppdrag: Eierskapskontroll - Bjorstaddalen Avfallsanlegg AS

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

1. Bystyret slutter seg til den konklusjonen revisjonen har kommet frem til.
2. Det forutsettes at bystyret i sin behandling av rapporten, ser de påpekte kritikkverdige forholdene opp mot ny vedtatt eierskapsmelding, og ber om en tilbakemelding innen 1. desember 2025.

Oppdrag: Fritidskortet

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Om Skien kommune lykkes med å få en betydelig høyere andel barn i alder fra 5-10 klasse delaktig i fritidsaktiviteter vil dette bidra positivt til samholdighet, trivsel og skolerresultater. Vi følger derfor opp i dette budsjettet med 8.klasse i 2025, 9.kl i 2026 og endelig 10.kl i 2027. Vi har stor tro på den forebyggende og inkluderende effekten av å delta i fellesskap med andre på fritiden.

Oppdrag: Fritidskortet

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret ønsker en egen sak i utvalget etter nyttår for å se nærmere på innretningen og praksis rundt Fritidskortet/fritidsfond og kontingentkasse. Administrasjon bør vurdere det samlede støttebehovet for den enkelte bruker, totalt sett gjennom de ulike støtteordninger

Oppdrag: Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for Solum solkraftverk

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Gjennomføring av anskaffelsesprosess for etablering av avtale for utleie av areal med formål om utvikling, bygging og drift av solkraftanlegg i Bjorstaddalen godkjennes. For å unngå en ikke-styrt nedbygging u forbindelse med etablering av fornybar energi ønsker formannskapet at det utarbeides en strategi for en etablering av slike anlegg. Planen må som der minste minste inneholde vurderinger om behov, plassering. Livsløp betraktninger, arealforbruk og vurderinger om tilbakeføring etter bruk.

Oppdrag: Ibsenbiblioteket

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Nytt bibliotek og Ibsen formidlingssenter ligger i planene som en av de kommende årenes største investeringer i kommunen. Det skal tas en endelig investeringsbeslutning i første kvartal 2025. Bystyret ber om å bli holdt orientert om det som måtte legges fram fra administrasjonen underveis om driftsbudsjett etc, og den endelige investeringssaken.

Bystyret ber om at i forbindelse med endelig investeringsbeslutning legges frem oversikt over driftstilpasninger innen BDK som er gjennomført samt hvilke driftstilpasninger som ytterligere må gjennomføres for å realisere prosjektet.

Bystyret 10.04.2025 - Sak 36/25 Ibsenbiblioteket - investeringsbeslutning:

1. Skien kommune vedtar en ramme for bygging av Ibsenbiblioteket på 615 mill. inkl mva. Denne summen er: vedtatt ramme på 552,3 mill. fra 2023, med en reduksjon på 10 mill kr på grunn av lavere tilskudd fra Telemark fylkeskommune enn omsøkt, samt estimert prisvekst på 3,5% tilsvarende 72,7 mill. inkl. mva.
2. Investeringen finansieres slik:

FINANSIERING	Beløp (i hele 1000)
Mva-kompensasjon	114 140
Klimasatsmidler	6 000
Tilskudd nasjonalbibliotek og regionale midler	1 950
Statlig tilskudd Sølvåren	75 000
Tilskudd Telemark fylkeskommune	50 000
bruk av fond - generell finansiering	111 000
bruk av lån - generell finansiering	256 910
Sum finansiering	615 000

3. Årlige finans- og FDV-utgifter innarbeides i framtidig økonomiplan.

4. Den økonomiske rammen på tjenesteleveransen for den nye institusjonen er budsjettene for de aktuelle tjenestene hos Skien bibliotek inkl. Sølvåren Ibsen formidlingssenter og Skien servicesenter, samt synergier med Ibsenhuset.

5. Samarbeidsavtale med Ibsenhuset, der framtidige synergier og gevinster konkretiseres, ferdigstilles innen andre kvartal 2027.

Oppdrag: Interkommunalt samarbeid teknisk sektor

Område: Skien kommune

Tekst fra økonomiplan:

Et større innslag av interkommunalt samarbeid innenfor teknisk sektor er ønskelig å få identifisert. Områder kan være kommunalteknikk, plan og byggesak, park, vei og stab -støtte funksjoner. Administrasjonen legger frem en sak våren 2024.

Område: Byutvikling, drift og kultur

Tekst fra økonomiplan:

Et større innslag av interkommunalt samarbeid innenfor teknisk sektor er ønskelig å få identifisert. Områder kan være kommunalteknikk, plan og byggesak, park, vei og stab -støtte funksjoner. Administrasjonen legger frem en sak våren 2024.

Tekst fra virksomhetsplan:

Oppdrag: Isbane

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Den nåværende situasjonen i Fritidsparken begrenser barn og unges tilgang til vinteraktivitet, og det er behov for alternative tiltak for sesong 2026. Kommunen skal sammen med idrettslag og teknisk avdeling i Fritidsparken se på muligheter for å legge naturis i de perioder man har kulde. Man ser at dette fungerer fint på arenaer som bla IF Storm og Gjerpen IF allerede har. For å stimulere til mer fysisk aktivitet og lek bør flere arenaer tas i bruk. Det er flere områder som kan tilrettelegges for midlertidig islegging gjennom vinteren

Oppdrag: Kafedrift på Lie (Frivillighetens hus)

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Kafedriften på Lie opprettholdes på Frivillighetens hus i 2026-27, tilbudet vurderes i 2028 når Ibsen biblioteket er ferdigstilt.

Oppdrag: Klimavennlig transport- og arealplanlegging: parkerings-norm

Område: Skien kommune

Tekst fra økonomiplan:

Del av sentrumsplan, parkeringsstrategi for sentrum

Tekst fra virksomhetsplan:

Del av sentrumsplan, parkeringsstrategi for sentrum

Område: Byutvikling, drift og kultur

Tekst fra økonomiplan:

Del av sentrumsplan, parkeringsstrategi for sentrum

Tekst fra virksomhetsplan:

Del av sentrumsplan, parkeringsstrategi for sentrum

Oppdrag: Kommuneplanens arealdel 2026 - 2035. Fastsetting av planprogram (planvask)

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Kommunedirektørens innstilling til Planprogram for rullering av kommuneplanens arealdel 2026-2035 fastsettes med hjemmel i plan- og bygningsloven § 12-9 legges til grunn, med følgende tillegg:

Følgende områder tas inn i kommuneplanens arealdel 2026-2038. Dette er områder som i tidligere rullinger har vært vurdert, og er således å betrakte som arealer som har vært til vurdering tidligere.

1. Myren regulering bolig næring

2. Dalene Gartneri.

3. Område 67-1 (N5) videreføres i planprogrammet. Det presiseres samtidig at det ikke vil være tillatt å oppføre bygg innenfor sikkerhetssonen til Skien lufthavn, jf. vedlagte kartgrunnlag Kart næringsarealer. Innenfor sikkerhetssonen kan det likevel etableres vei, parkeringsplasser eller annen ikke-bygningmessig infrastruktur, forutsatt at tiltakene ikke reduserer sikkerhetsnivået eller kommer i konflikt med luftfartsrelaterte krav.

Følgende område tas ut av kommuneplanens arealdel 2026-2038

1. Område 67-2 (N6)

Planvask

Planvask er mest aktuelt ved neste hovedrullering av kommuneplanens arealdel.

Dersom overordnet myndighet «krever» planvask i en begrenset rullering skal følgende kriterier legges til grunn:

- Identifisere urealiserte reguleringsplaner.
- Vurdere behov for oppdatering eller oppheving av eldre planer
- Sikre at arealbruken er i tråd med dagens behov og strategier.
- Beskytte landbruksjord med matjord bonitet mot unødvendig nedbygging.

Kriterier for utvalg av planer i en planvask

1. Regulerte områder til boligformål:

- Planer eldre enn 10 år.
- Ingen byggesaker eller tiltak er gjennomført.

Ingen aktivt planinitiativ eller utviklingsinteresse de siste 10 år.

2. Regulerte områder til næringsformål:

- Samme kriterier som bolig: eldre enn 10 år, ingen realisering og ingen initiativ.

3. Dyrka mark

- Matjordbonitet

Vurderes for tilbakeføring til LNF-formål.med.

Oppdrag: Lekeplasser / uteaktiviteter

Område: Skien kommune

Tekst fra økonomiplan:

Bystyret ber om at det undersøkes om det er interesse fra eksterne/private/kommersielle aktører for å bidra med finansiering til oppgradering av lekeplasser, etablere treningsfasiliteter utendørs i Skien kommune.

Område: Byutvikling, drift og kultur

Tekst fra økonomiplan:

Bystyret ber om at det undersøkes om det er interesse fra eksterne/private/kommersielle aktører for å bidra med finansiering til oppgradering av lekeplasser, etablere treningsfasiliteter utendørs i Skien kommune.

Oppdrag: Nitrogenrensing

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Kommunens innbyggerne vil få en stor økning i avgifter knyttet til vann og avløp. Bystyret ber derfor om statlig involvering i finansiering av pålagt nitrogenrensing for å etterleve EUs vanndirektiv og internasjonale forpliktelser. Bystyret ber også om at staten må koordinere arbeidet og rekkefølgen på prosjektene.

Oppdrag: Regulering Bølehøgda skole

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Det gjennomføres en reguleringsprosess på tomte til Bølehøgda skole.

Oppdrag: Rocket-Man

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Det bes om at kommunen inngår en samarbeidsavtale med Rocket-Man, som legges frem for utvalget i januar 2026. Samarbeidet skal blant annet omfatte rekruttering og oppfølging av ungdom, og det skal kobles på relevante kommunale tjenester som barnevern, SLT, NAV, skoler og politi.

Oppdrag: Samarbeidsavtale med Frivilligsentraler

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Det bes om at administrasjonen legger frem en sak om samarbeidsavtaler med frivilligsentralene i løpet av første tertial 2026. Målet er at avtalene skal være på plass tidlig våren 2026. Formålet er å sikre

forutsigbarhet, god ressursbruk og et samarbeidsgrunnlag som styrker frivilligheten i hele kommunen. Avtalen skal blant annet innehold: dagens rolle og funksjon for hver frivilligsentral, behov for tydelige forventninger mellom kommunen og sentralene, forslag til modeller for samarbeid og rapportering

Oppdrag: Sentralrenseanlegg i Grenland

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Planlegge for investering i nytt sentralrenseanlegg. Anlegget er et samarbeidsprosjekt i Grenland.

Oppdrag: Skien Næringsfond - Alternativer for å understøtte næringsdrivende

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

FORM - 09/25 vedtak

Formannskapet anbefaler sakens alternativ 1. Prosjektgruppa snakker med de berørte om hvilke behov og løsninger som er best for dem.

Formannskapet informeres jevnlig

Oppdrag: Ytterligere effektivisering driftsoperasjoner og arealbruk

Område: Skien kommune

Tekst fra virksomhetsplan:

Bystyret er tilfreds med at administrasjonen har foretatt innsparing ved intern effektivisering. Det bes om at det jobbes videre med målsetting om ytterligere effektivisering og innsparing i forhold til driftsoperasjoner og arealbruk. God utnyttelse av kommunens bygningsmasse er viktig for å få ned kostnadene.